

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 10 2011

B-Postabonnement

Returadresse: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Krisa:

Hvem tar regninga?

Foto: Torud Solli/CC.

All makt i denne sal?

– Si opp EØS-avtalen!

Foto: Stortinget/CC.

Foto: Josh Mugg/CC.

Bøtelegges for å la asylsøkere jobbe

LEDER:

“De som har hevdet at verden er uforanderlig har tatt feil.” TURID THOMASSEN, LEDER I RØDT

ØKONOMI:

“Europa vil framover få sjå heilt uholdbare tiltak for å løyse krisa.” ALI ESBATI, ØKONOM I MANIFEST

Turid Thomassen
turid.thomassen@roedt.no
leder i Rødt

Nytt år, nye muligheter

LEDER

2011 har vært et begivenhetsrikt år. Den arabiske våren, krigen mot Libya og Occupy Wall Street-bevegelsen i USA er alle eksempler på begivenheter som brått har rokket ved verden slik vi kjenner den. Løsrivelsen til Sør-Sudan viser oss at sjøl ikke verdens landegrenser er noe statisk og uforanderlig. Mange av de viktigste hendelsene vi kommer til å huske fra 2011 er til stor inspirasjon for oss som tror på at en annen verden er mulig. De som har hevdet at revolusjonenes tid er forbi har blitt gjort til skamme. De som har hevdet at verden er uforanderlig har tatt feil.

Likevel er det hjemlige forhold vi kommer til å huske best når vi skal se tilbake på 2011. De grusomme angrepene mot Regjeringskvartalet og Utøya har satt dype spor i den norske folkesjela. Norge har stått sammen i sorgen og vi har opplevd et samhold av en sjelden størrelse. Hvordan terroren kommer til å forandre samfunnet vårt er imidlertid langt fra avgjort. Sterke krefter ønsker å bruke terroren som påskudd for økt kontroll og mer overvåking, i grell kontrast til statsministerens formaninger om mer demokrati, mer åpenhet og mer humanitet. Alt tyder også på at vi vil bli vitne til en mer polarisert debatt med stadig mer aggressive angrep på det flerkulturelle samfunn i tida som kommer. Rødt skal stå skulder ved skulder med dem som utsettes for hets og stigmatisering også i framtida.

I denne utgaven av Rødt Nytt kan du lese om den økonomiske krisa og sparetiltakene Europas folk utsettes for. Kuttspolitikken og politikernes beskjed til folk flest om at de må ta regninga skaper nye protestbevegelser som gir grunn til håp og optimisme. Også her hjemme kommer vi til å merke krisa i mye større grad enn tidligere. Med en høyreside på ideologisk offensiv står den norske venstresida overfor store utfordringer. Rødt er et utålmodig parti. Vi har store politiske ambisjoner og et behov for å vokse. Den pågående strategiprosessen i Rødt har vart siden 2009, og nærmer seg innspurten. Målet er at Rødt skal komme over sperregrensa, styrke sin oppslutning i arbeiderklassen og styrkes som organisasjon. For å lykkes med dette trenger vi din hjelp. I mellomtida gjenstår det bare å ønske god jul og et godt nytt år.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no
E-post:
roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk
Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Krisa i går, i da

Krise: Behovet for en ny økonomisk politikk er større enn noensinne. Foto: Cathrine Idsøe/CC.

KRISE

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Finanseliten har tjent seg styrtrike på spekulasjon og bobleøkonomi. Når bobla sprekker er det vanlige folk som må ta regninga. Tapene sosialiseres mens inntektene privatiseres – dette er sosialisme for de rike, sier nestleder i Rødt, Bjørnar Moxnes.

– Den nåværende krisa henger sammen med krisa for tre år siden, som ble utløst av krakket i det amerikanske boligmarkedet. Amerikanske banker ga, med sikkerhet i boligen, boliglån til folk som egentlig ikke hadde penger til å betale for seg. I USA anslo man i 2006 at boligprisene lå 50 prosent over verdien. Dette var en boble som ble skapt gjennom en enorm vekst i boligkreditten, og som før eller siden måtte sprekke. Da krisa i USA var et faktum, hadde mer enn 12 millioner amerikanere boliglån som oversteg boligprisene, sier Moxnes.

– Krisa førte til at mange stater pøste inn milliarder i krisepakker for å redde bankene. Redningspakkene løste imidlertid ikke noe grunnleggende problem. Årsaken til finanskrisa i 2008 var det tilbakevendende problemet i kapitalismen: Misforholdet mellom realøkonomi og finansøkonomi. I en økonomi med et sunt forhold mellom finans- og realøkonomi vil finansøkonomien gjenspeile verdien av varer og tjenester som blir produsert. En slik balanse er ikke mulig innenfor kapitalismen.

Sosialiserer tapene

– I de rike kapitalistiske landene har kjøpekraften de siste tiårene blitt begrenset av fallende reallønner og innstramminger i offentlig sektor. Profitten vokser raskere enn kjøpekraften. Når etterspørselen avtar, kan den fortsatt holdes opp ved å la forbrukerne ta opp lån. Jo mindre krav til sikkerhet bankene stiller, jo større lån kan tas opp. Slik bidrar kreditten til å utsette krisene. Men når forbrukerne ikke lenger tør ta nye lån eller får nye lån, vil etterspørselen før eller siden bråstoppe.

– Kapitaleierne har ikke hatt nok investerings-

og profittmuligheter i den globale realøkonomien. I stedet har de tydd til kredittfinansierte investeringer og forbruk, aksje- og valutaspekulasjon. Utviklinga har gått så langt at summen av all handel med valuta, aksjer og andre verdipapirer er 78 ganger større enn summen av all annen handel til sammen. Denne spekulasjonen, uten tilknytning til realøkonomien, skaper prisbobler og ustabilitet, og forsterker misforholdet mellom realøkonomien og finansøkonomien. Misforholdet er den viktigste grunnen til at vi får finanskriser. Historia viser at slike større kriser er normalt i et kapitalistisk system, sier Moxnes.

– Kapitaleierne har tjent seg søkkrike på systematisk spekulasjon i flere tiår. Når bobla sprekker og investorene måtte reddes fra problemene de selv hadde skapt, sitter milliardene løst. Regninga sendes til vanlige folk. Tapene sosialiseres mens inntektene privatiseres – dette er sosialisme for de rike.

– Redningspakkene kostet statene dyrt, og myndighetene i mange land har brukt samme oppskrift for å unngå for store underskudd: kraftige kutt i offentlige utgifter som sosiale ytelser, utdanning, helse, pensjoner og lønninger. Resultatet er at millioner står uten arbeid, bolig og inntekter.

Island som eksempel

– De europeiske elitene gjennomfører nå «sjokkdoktrinen», slik Naomi Klein skriver om i boka med samme navn. De utnytter en krisa til å gjennomføre grunnleggende systemendringer som er så brutale at de bare kan settes i verk i samfunn lammet av sjokk og i politisk krisa. De gir oss mer av den samme politikken som har skapt krisa vi nå er i. Grekere, spanjoler, portugisere, irer, baltere tilbys ikke annet enn panikksalg av offentlig eiendom og ti år eller mer med massearbeidsløshet, fattigdom og velferdskutt. Det samme gjelder amerikanere. En betydelig del av den yngre generasjonen vil aldri komme i arbeid hvis vi følger oppskriften til IMF, EU-kommisjonen og Den europeiske sentralbanken (ECB).

– I tilfellet Hellas ser vi hvordan EU, IMF og ECB opererer som håndlangere for finanskapitalen. Europeiske banker, særlig tyske og franske, har lånt ut store summer til den greske staten, i tillegg

ag og i morra

til at de eier mye av den greske banksektoren. Kravene til Hellas handler om å forhindre at deres egne banker skal tape penger. Hellas er konkurs, men europeiske politikere godtar ikke at de som har lånt landet penger må ta de største tapene. I praksis sitter Hellas i dag i gjeldsfengsel.

– Kapitalismen setter ekstremt trange rammer for alternativ politikk. Det betyr ikke at IMF's metode er den eneste mulige. Islendingene satte foten ned gjennom sitt nei til Icesave-avtalen. De lot bankene gå konkurs og innførte kapitalkontroll. Det gjorde ikke Hellas, Irland eller Portugal. Irland og Island havna i krise av samme grunn: I begge land tok en håndfull spekulanter kontrollen over de store bankene, og med bankene som springbrett kasta de seg ut i spekulasjoner som hele samfunnet må svi for i årevis.

– Islandske myndigheter lot de store forretningsbankene gå konkurs, slik at aksjonærene og kreditorene måtte ta tapene. I stedet oppretta de nye banker for innenlandske formål. Det ble satt full stopp i den frie flyten av penger over Islands grenser. Hvis ikke det var blitt gjort, ville den islandske krona sunket som en stein. Det ville mangedobla gjelda for alle som hadde tatt opp lån i utlandet, men som hadde inntektene sine i islandske kroner.

Kapitalismen er ikke bærekraftig

– De store partiene i Europa, om de kaller seg konservative, sosialdemokratiske eller sosialistiske, følger samme nyliberale oppskrift. Det er særlig ille når partier på venstresida tar på seg oppgaven med å være EU-byråkratiet ambassadører overfor egen befolkning. I stedet for å bruke krisa til å bryte med tre tiårs nyliberal politikk, som har lagt grunnen for dagens krise, går de inn for mer av det samme.

– Euroen er et reindyrka høyreprosjekt. I stedet for å føre motkonjunkturpolitikk for å komme over krisa, slik de fleste av verdens land gjorde i 2009, tvinges de svake landene nå i stikk motsatt retning, med store sosiale konsekvenser. Den samme politikken som IMF tvang en rekke u-land til å gjennomføre på 1980- og 1990-tallet blir nå påtvunget gjeldstyngede EU-land: Fast valutakurs, lave budsjettunderskudd, liberalisering, privatisering, lønnskutt, prioritering av gjeldsnedbetaling og åpning for internasjonal

Nestleder i Rødt: Bjørnar Moxnes. Foto: Ingar Haug Steinholt.

kapital. Det var en katastrofe den gangen, og det vil ikke gå bedre nå.

– Det er vanskelig å se for seg at kapitalismen kan fortsette som den har gjort til nå, særlig lenge. I alle de store økonomiene gjennomføres det dramatiske tiltak for å redusere de offentlige utgiftene og lønnsutgiftene. På denne måten fjerner kapitalen selv de ekspansjonsmulighetene den så sårt trenger.

– Vi ser nå et voksende opprør mot denne politikken. I USA kaller de seg The 99 % – alle de som ikke er den ene, ekstremt privilegerte prosenten i landet som sitter på nesten 25 prosent av inntektene og 40 prosent av rikdommen. Dette systemet er ikke bærekraftig.

– Det er typisk for krisene i kapitalismen at de ikke bare ryster økonomien, men også fører til politiske rystelser og ny økonomisk ideologi og politikk. Etter krisa på 30-tallet kom New Deal, keynesianismen og velferdskapitalismen. Etter krisa på 70-tallet ble den nyliberale modellen lansert. Denne gangen ser kapitalismen ut til å være uten nye utveier. Men i dag er kritikken av kapitalismen mindre tydelig enn under de tidligere krisene. Det gjør det enda viktigere å spre våre analyser av krisa, og slåss for en alternativ økonomisk politikk.

RØDT Norge RUNDT

TROMSØ:

– Gå tilbake til kraft

Troms Kraft har investert i for mange store høyrisikoprosjekter, i følge Jens Ingvald Olsen i Rødt Tromsø.

– Samtidig som egenkapitalen er halvert har de gått inn i høyrisikoprosjekter som blant annet oljevirkosomhet. Nå viser det seg at Kraft og Kultur ikke var det gullkantede prosjektet man ga inntrykk av. De bør gå tilbake til å drive kraftproduksjon og selge den krafta de har, sier Olsen til NRK Nordnytt.

OSLO:

– Skulpturparken er ingen gave

Oslo bystyre behandlet nylig Rødts lovlighetsklage på vedtaket om å opprette en skulpturpark i Ekebergskogen. Bystyret har valgt å opprettholde vedtaket.

– Vi mener at skulpturparken ikke er en gave til Oslo kommune, men at det er en gjensidig bebyrdende avtale. Hensikten med å omtale det som en gave, er å slippe å forholde seg til lov og forskrift om offentlige anskaffelser, sier bystyreprerentant Bjørnar Moxnes til dittOslo.no.

BERGEN:

Fakkeltog mot voldtekt

10. november tok Rødt initiativ til fakkeltog mot voldtekt i Bergen.

– Det er viktig å få frem at voldtektsproblematikken er mer enn overfallsvoldtekt. Det begås overgrep av norske statsborgere i norske hjem, sier Anna Kathrine Eltvik til Bergensavisen.

OSLO:

Krever anbudsstans

Ruter blir bedt om å stanse milliardanbudet om bygging av nye busser som skal trafikere Oslo Vest de neste ti årene. Det er Rødt som fremmer stopp-kravet, skriver VG.

– Det er nødvendig å få en troverdig avklaring av hvorvidt Ruter AS i større eller mindre grad kan ha tilpasset kravspesifikasjonene slik at det gir en fordel for en bestemt bussprodusent, sier medlem i samferdsel- og miljøkomiteen i Oslo, Rødts Ingrid Baltzersen til VG.

Økonom: Ali Esbati. Foto: Manifest Analyse.

Krisa strammer grepet

ØKONOMI

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Vi kjem til å få sjå uholdbare tiltak for å berge økonomien, seier Ali Esbati, økonomianalytiker i Manifest Analyse. Rødt Nytt har snakka med han om krisa i den europeiske økonomien.

– Ein del av problemet er den dramatiske auka i bustadprisar og høg belåning av private hushald. Det fungerer bra så lenge ein har ei god inntektsutvikling. Men i realiteten er det ei urimelig binding av kapital og ressursar i ein privat bustadsektor. Då får bustadmarknaden karakter av å vere investeringsmarknad i staden for å fylle menneskelege behov. Dette skaper store problem i økonomien. For å løyse dette må ein sjå på ein kombinasjon av skattar og offentleg bustadbygging.

Kva økonomiske tiltak er mogleg å gjere i Noreg?

– Situasjonen i Noreg skil seg frå resten av Europa. Her har vi eit betre utgangspunkt. Vi ser at handterast slik: privatkonsumet aukar dramatisk på konstnad av offentleg konsum, det som trengs for å oppretthalde velferdssystemet. Offentleg sysselsetting er eit viktig tiltak, noko som i stor grad har lukkast i Noreg i handteringa av finanskrisa. Men no ser vi det vender attende til at privat konsum aukar raskare, óg i Noreg.

– Det er likevel viktig i Noreg å sjå at vi lever i ei svært dramatisk tid. Europeisk økonomi kjem til å sjå heilt annleis ut om berre 10 år. Noreg bør sjå på den langsiktige investeringsstrategien, der oljepengane spelar ei viktig rolle, seier Esbati.

– I Europa vil vi framover få sjå heilt uholdbare tiltak. EU skal forsøke å få statane til å refinansiere finansmarknadane og dytte gjeldsproblematikken framfor seg. Det vil føre til dramatiske konflikter i arbeidslivet. Utfallet av det er svært uvisst. Om det ikkje finst ei organisert venstreside kan det bli ein uholdbar situasjon der høgpopulistar ser sitt snitt til å utnytte situasjonen.

– I den politiske eliten er det konsensus om ei løysing på krisa som i seg sjølv er problemet. I grunnen er dette ei heilt systematisk krise i kapitalismen.

Er det ei klassisk overproduksjonskrise?

– Eg meiner det blir for enkelt å berre kalle den det. Krisa har sin eigen karakter. Nyliberalismen har no lenge undergravd arbeidsmarknaden og sørga for synkende lønnsandel i Europa. Nyliberalismen har fått ulike utslag i USA og Europa. I USA i form av bustadboble.

– Dei seier at finanselita skal halde fram med å ha politisk-økonomisk makt og at ein skal skjære ut velferd og privatisere. Dette er eit fundamentalt klassekampsspørsmål: Dei vil at folk skal måtte arbeide meir dei neste 20-30 åra for at bankane sine lån ikkje skal nullstille seg. Det er inga løysing.

Vil si opp EØS-avtalen: Nei til EU-leder Heming Olaussen. Foto: Nei til EU.

Trenger Norge EØS-avtalen?

EU-MOTSTAND

Brage Aronsen brage@roedt.no

Et flertall av Norges befolkning ønsker en alternativ handelsavtale med EU framfor dagens EØS-avtale. Regjeringa har likevel satt foten ned for utredninger av alternativer til EØS. Nå varsler Nei-sida en intensivert innsats mot EØS-avtalen.

En undersøkelse Sentio gjennomførte for Nei til EU i forkant av organisasjonens landsmøte i november, viser at et flertall på 52 prosent foretrekker en handelsavtale med EU. Bare 19 prosent av de spurte vil beholde EØS-avtalen dersom det foreligger et alternativ.

– Flere alternativer er mulige, men det viktigste å få fram er at det faktisk er mulig å se for seg at Norge ikke er skjebnebestemt til å være bundet til to, slik Støre vil ha oss til å tro: EØS eller EU-medlemskap, sier leder i Nei til EU, Heming Olaussen.

– Slik sett var målinga en murbrekker i debatten. Man kan tenke seg en reforhandla EØS-avtale, der viktige samfunnsområder er trukket ut av EØS og tilbake til nasjonalt sjølstyre. Man kan tenke seg en bilateral handelavtale inspirert av, men ikke kopi av Sveits-avtalene, man kan tenke seg en egen norsk konstruksjon basert på frihandelsavtalen vi har med EU fra 1973, og som faktisk er den som automatisk trer i kraft den dagen vi sier opp EØS. Det viktige nå er at debatten må handle om nettopp dette!

Ser på alternativer

I tillegg til å lede Nei til EU sitter Olaussen i styringsgruppa for prosjektet Alternativer til dagens EØS-avtale. Prosjektet blei til etter at regjeringa oppnevnte utvalget Europautredningen som skal gjennomgå Norges avtaler med EU. Da utvalget blei satt ned valgte regjeringa å ikke gi mandat til å utrede alternative avtaler med EØS. Olaussen mener en slik utredning er nødvendig.

– Støre satte foten ned. Han skjønner hvilken utfordring en alternativ-debatt vil være for eliten i Norge. Han ville presse denne debatten inn i det samme gamle formatet: EU eller EØS. Dessuten har han en personlig historie knytta til EØS. Jeg får vel også si: Han mener åpenbart at EØS er best for Norge. Akkurat som EU-medlemskap er aller best.

Rødt-leder: Turid Thomassen. Foto: Nei til EU.

Risikerer vi ikke at Norge blir utestengt fra EU-markedet hvis vi går ut av EØS?

– Hvilken interesse skulle EU ha av det? EU har handelsoverskudd med Norge bortsett fra olje og gass. Vi er et kjøpesterkt land, vi har råvarer som fisk og metaller som forsyner EU-industri, vi er et fredelig og vennligsinna naboland, og EU trenger olje og gassen. Jeg anser EU for å være en rasjonell aktør som veit sitt eget beste, i motsetning til ja-sida som åpenbart tror at EU er et slags hevrende terror-regime.

Hva vil være de viktigste forskjellene mellom dagens EØS-avtale og en handelsavtale mellom Norge og EU?

– ESA og EFTA-domstolen ville bli fjerna. Det dynamiske og ensidige elementet i EØS som innebærer at vi bare må svelge unna alt som kommer fra EU ville bli eliminert. Norge ville bli et mer demokratisk og suverent land.

Truer velferdsstaten

Rødt-leder Turid Thomassen applauderer prosjektet Alternativer til dagens EØS-avtale.

– Rødt har alltid ønsket å si opp EØS-avtalen. En rekke av våre merkesaker som faglige rettigheter, offentlig eierskap og forsvaret av den norske heimfallsretten, gjør det nødvendig å reise debatten om alternativer til EØS-avtalen. Derfor er det svært gledelig at folk ønsker en alternativ avtale med EU og at nei-sida nå ser nøyere på alternativer til EØS, sier Thomassen.

– EØS-avtalen tvinger Norge til å innføre alle lover som gjelder EUs indre marked. Til tross for rekordhøy EU-motstand innføres stadig mer av EUs nyliberalistiske lovgivning i Norge gjennom EØS. EØS-avtalen er en trussel mot den norske velferdsstaten, sier Rødt-lederen.

Bøtelegges for arbeid til asylsøkere

Får ikke jobbe: Asylsøkere som venter på at søknaden behandles får ikke jobbe. Foto: YAY Micro.

ASYLPOLITIKK

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

Som en følge av regjeringas innstramminger i asylopolitikken har politiet i Rogaland i høst delt ut millionbøter til firmaer som har hatt asylsøkere i jobb, sier Truls Drageset Dydland, bystyreprerentant for Rødt i Stavanger.

– Vi har fått en relativt pinlig merittliste når det gjelder å ha innvandrere i jobb i Stavanger. De ansatte har hatt skattekort og har ønsket å bidra til velferdsstaten, men blir møtt med trusler om utsettelse, og bøter til arbeidsgiverne, forteller Dydland.

Politiet i Rogaland deler nå ut bøter på til sammen fem millioner kroner til firmaer som har hatt asylsøkere uten arbeidstillatelse i jobb. Dette dreier seg både om asylsøkere som har fått avslag på søknaden og har jobba i påvente av utreise, og asylsøkere som har venta på svar på søknaden uten å få arbeidstillatelse i mellomtida. Dydland rister på hodet av politiets ressursbruk.

– Når vi ser vekst i prostitusjonsindustrien og stadig har uopplarte voldtekter må det være lov å spørre politiet om ressursbruken deres er fornuftig.

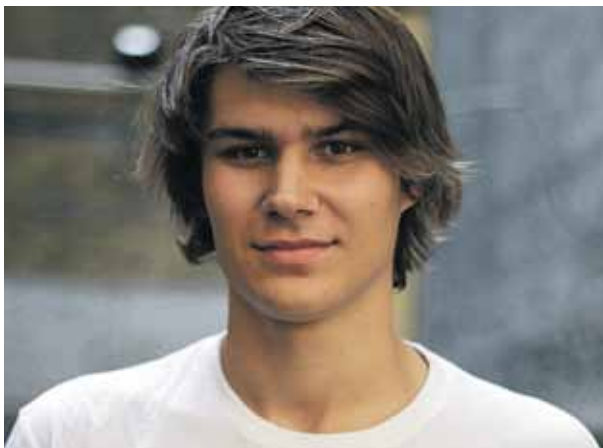
– Ansvar for dette ligger hos regjeringa som har vedtatt lover og regler som tar fra asylsøkerne rettighetene deres, sier Dydland.

Færre får jobbe

Regjeringas asylinnstramminger i 2009 førte til at antallet asylsøkere som får innvilga arbeidstillatelse sank fra 92 til 42 prosent. I 2010 fikk bare hver femte voksne asylsøker rett til å søke arbeid, i følge tall fra Norsk organisasjon for asylsøkere.

– Jeg reagerer på hvordan vi ser på asylsøkere som et problem og ikke en potensiell ressurs. I stedet for muligheten til å skape seg ei framtid får de fleste bare en flybillett ut av landet, sier Dydland og trekker fram et eksempel fra Stavanger, kurderen Kamuran Kaplan.

– Etter å vært i arbeid og betalt skatt i over ti år, uten arbeidstillatelse, ble Kamuran Kaplan tvangsutsendt i juli i år. Huset han bodde i sammen med sin kone og tre barn ble omringa av politiet og Kaplan fikk bare noen få minutter til å ta farvel med barna sine på. I etterkant har

Bystyreprerentant: Truls Drageset Dydland. Foto: Anja Rolland.

han vært på flukt fra tyrkisk politi i frykt for å bli fengsla på grunn av sitt politiske engasjement for den kurdiske befolkningen.

– I Stavanger har et enstemmig formannskap, inkludert Frp, krevd at papirløse også skal få lov til å jobbe. Det samme har de gjort i Sandnes bystyre, mot to stemmer fra Høyre, hvor de krever at papirløse og ureturnerbare flyktninger skal få lov til å arbeide. Dette står i grell kontrast til Rogalandpolitiets handlinger og regjeringas asylopolitikk. Vi må vise regjeringa av ingen ønsker den politikken som blir ført nå, sier Dydland.

– Lytt til lokalsamfunna

Rødt har vært forslagsstiller og fått gjennomslag for at asylsøkere må få lov til å jobbe i flere andre kommuner, blant annet i Trondheim og på Nesodden. Det vitner om lokalsamfunn i opposisjon til regjeringas asylopolitikk.

– Det er på tide at regjeringa hører på hva som blir sagt i kommunene, fra Rødt til FrP, og tar imot den arbeidskraften som blir tilbudt, sier Dydland. I Fafo-notatet Personell og yrkesfordeling innen pleie- og omsorgssektoren framgår det at Norge kommer til å mangle nesten 40.000 ansatte i pleie- og omsorgssektoren i 2030. En av de største bøkene i Rogaland er det Stavanger Universitetssykehus som har fått. Sjukehuset har gitt arbeid til personer fra Etiopia, Syria og Iran selv om de ikke hadde arbeidstillatelse, og blir straffa for det.

– Norge trenger flere og flere helsearbeidere, men når noen da først kommer og ønsker å jobbe innenfor helsesektoren får de blankt nei og sjukehuset, en statlig institusjon, får hundretusenvis av kroner i bot, sier Dydland oppgitt.

Sjukehusaktivist: Are Saastad. Foto: Brage Aronsen.

– Legg Oslo-fusjonen død!

SJUKEHUS

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Fusjonen ved Oslo Universitetssykehus (OUS) er i ferd med å bryte sammen. Når det ikke alt har skjedd, skyldes det at svært mye står på spill for makta. I realiteten dreier kampen seg om helt vesentlige veivalg i landets sjukehuspolitikk.

Rødt nytt har bedt Are Saastad kommentere det som nå skjer i OUS. Han har fulgt prosessen tett de siste åra.

– Vi står mot uhyre sterke maktstrukturer, som ikke går av veien for å bruke ufine metoder overfor kritikere og for å få sine egne til å gå i takt, sier Saastad. Den tidligere lederen for Fagforbundet på Aker sykehus veit hva han snakker om. Han blei sjøl utsatt for «virksomhetsoverdragelse» og fratatt sitt tillitsverv.

– Jeg ser sammenslåinga av Oslo-sjukehusene som kronen på verket for Stoltenberg-regjeringas frislipp av markedskreftene innen sjukehussektoren, sier Saastad.

– Når pasientene ikke får innkalling til viktige undersøkelser, får administrerende direktør i Helse Sør-Øst fritt si at «pasientene (må) si fra til sine behandlere hvis de ikke får en innkalling, eller oppdager at frister ikke blir overholdt».

– Hva med dem som ikke klarer å følge med på om de får det tilbudet de skal ha, og dermed risikerer å miste helsa, eller livet? Et likestilt og rettferdig helsevesen, en av grunnsteinene i velferdsstatsmodellen, forsvinner. Vi står i fare for å få et helsevesen som ikke lenger er for alle. Likevel sitter Bente Mikkelsen fortsatt som direktør i Helse Sør-Øst, sier Saastad.

– Trass i at opprøret i OUS er i ferd med å vokse til en storm, får hun og styret hennes lede sjukehusstilbudet til rundt 1 million mennesker i Oslo-området i feil retning.

Saastad mener at de som har slåss for bevaring av Aker sykehus i mange år, nå har fått rett. Vedtaket om å legge ned Aker har gitt store negative ringvirkninger:

– De økonomiske og faglige problemer på Ullevål og Rikshospitalet er uoverstigelige, og Ahus, som tok pasienter fra Aker fra nyttår, er i ferd med å kollapse. Aker sykehus er nøkkelen til å redde oss fra det totale kaos.

Denne høsten har legene stått fram og tatt standpunkt. En stor inspirasjon i kampen mot OUS-fusjonen og for Aker sykehus, mener Saastad.

– Nå må vi fullføre denne kampen, sier han. For velferdsstatens skyld kan vi ikke fomle ved straffemerket, vi må sørge for at Oslo-fusjonen legges død. Aker sykehus må reddes og gjenoppbygges, slik at dagens forkvakla sjukehusstyring kan ta slutt. Regjeringa må tvinges til handling. Jeg tror på seier innen ikke alt for lang tid. Men vi kan ikke slappe av nå!

Bystyrerepresentant: Bjørnar Moxnes. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

Borgerlig støtte til muslimfiendlig tenketank

Til tross for et dårlig valgresultat har Fremskrittspartiet klart å sette sitt avtrykk på Oslo-budsjettet. Etter en avtale mellom de borgerlige partiene får Hege Storhaugs muslimfiendlige tenketank Human Rights Service (HRS) intet mindre enn en million av Oslos felleskasse. Bjørnar Moxnes, bystyrerepresentant for Rødt i Oslo, reagerer sterkt på støtten.

– At HRS skal få en million kroner over budsjettet til Enhet for Mangfold og Integrasjon er vanskelig å forstå. HRS er en organisasjon som blant annet har spredd den høyreekstreme bloggeren Fjordmanns konspiratoriske artikler om venstresidens angivelige ledtog med islam. Hvorfor Oslo kommunes midler til mangfold og integrasjon skal havne hos en slik organisasjon er utenfor min fatteevne, sier Moxnes.

– Dersom de borgerlige partiene virkelig ønsket å bidra til integreringsarbeidet i Oslo burde de heller ha brukt pengene til å opprettholde det viktige helgetilbudet på det byomfattende ungdomshuset Riverside, sier Moxnes.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Torsken: En av våre viktigste naturressurser. Foto: Wikipedia.

Adopter en torsk

Leiter du etter julegaven til den som har alt? Nå kan du adoptere en torsk og samtidig styrke Folkeaksjonens arbeid mot oljeboring i torskens fødestue.

Havområdet utafor Lofoten og Vesterålen og Senja er gyteområde for den siste store torskebestanden i verden. Kombinasjonen av næringsrikt atlantterhavsvann og en smal kontinentalsokkel gjør at havområdene er spesielt rike på naturverdier. Ressursene i havet har vært grunnlaget for bosetning og arbeidsplasser i regionen. Oljeboring i disse områdene vil kunne få katastrofale konsekvenser for torskebestanden. Miljøbevegelsen vant det første slaget i striden mellom fisken og olje, men kampen er langt fra over.

Folkeaksjonens nye kampanje bidrar både til å styrke organisasjonens økonomi og til å spre informasjon om en av våre viktigste naturressurser. Hver torsk koster 100 kr og du kan adoptere så mange du vil. Torsken vil sende ut sin første oppdatering på selveste julaften, og derfor er en adoptert torsk også den perfekte julegave.

Rødt Nytt anbefaler alle våre lesere å besøke Folkeaksjonens hjemmeside og lære mer om torskens liv og hvorfor områdene utafor Lofoten, Vesterålen og Senja må holdes fri for olje også i åra som kommer. Les mer på www.folkeaksjonen.no

Brage Aronsen brage@roedt.no

Brutalisering: Norsk arbeidsliv blir stadig tøffere. Foto: Tom Haga/OLF.

Krever tiltak mot tøffere arbeidsmarked

Rødt krever at regjeringa setter i gang tiltak for å motvirke brutaliseringa av arbeidslivet.

– Det foregår en utstøting og en brutalisering i deler av arbeidslivet. Arbeidspresset øker og problemene individualiseres. Resultatet er at antall uføre over tid øker og at sjukefraværet ikke går ned, selv om det mange steder gjøres et bra arbeid med et inkluderende arbeidsliv, sier Jo Skårderud til Rødt Nytt. Skårderud sitter i Rødt Trondheims bystyregruppe og er leder av LOs ungdomsutvalg i Sør-Trøndelag.

På sitt møte 25.-27. november vedtok Rødts landsstyre en uttalelse som krever tiltak mot brutalisering av arbeidslivet. Regjeringa la i august fram en arbeidslivsmelding, og Rødt krever at regjeringa nå kommer med tiltak som motvirker brutaliseringa av norsk arbeidsliv, og at utredninger og høringer må resultere i handling.

– Tillitsvalgte opplever en tøffere hverdag og antall tvistesaker og trakasseringer øker. Lover og

Faglig aktivist: Jo Skårderud. Foto: Rødt Nytt.

avtaleverk motarbeides og brytes mer enn før fordi enkelte arbeidsgivere oppfører seg mer aggressivt. NHO og andre arbeidsgiverorganisasjoner opptrer mer ideologisk mot fagbevegelsen og vil endre klassekompromisset og den norske modellen. Dette støttes av de fire borgerlige partiene på Stortinget, sier Skårderud.

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

Jon Michelet skriver om Klassekampen

I tidsskriftet Rødt! sitt julenummer skriver Jon Michelet om hvorfor han overtok etter Paul Bjerke som redaktør av Klassekampen. Bjerke ble kastet etter en lang tid med debatt, underskriftsletter for og imot og til og med streik i redaksjonen. Det er første gang at Jon Michelet ser tilbake og skriver om saken.

– Det er viktig for historia at det finnes skriftlige oppsummeringer, flest mulig fra alle vinkler. Kampen om Klassekampen er en av de viktigste mediebegivenhetene i Norge i siste halvdel av forrige århundre. Alf Skjeseths bok er ett bidrag til dette. Jon Michelets artikkel er et annet og annerledes bidrag, sier tidsskriftsredaktør Erik Ness.

– Michelets artikkel er en politisk analyse, spesielt om postmodernismens innflytelse i Klassekampen etter at Eivind Røssaak ble ansatt som kultur- og debattredaktør. Røssaak har vært en av de fremste forsvarerne av postmodernismen i Norge i noen tiår. Det er vel ingen overdrivelse å si at det er et hav mellom Klassekampens revolusjonære formålsparagraf og den daværende kulturredaktørens politiske plattform.

Skriver: Tidligere KK-redaktør Jon Michelet skriver om avisa i Rødt! Foto: Manifest.

– Ja, og sikkert mer enn det han skriver nå. I den relativt lange artikkelen sier han mye pent om både prosjektet Klassekampen og avisa i dag. Men Michelets vektlegging av formålsparagrafen er viktig og interessant også i dagens debatt, sier Ness.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Aktivist: Lina Reyes vil merke retusjert reklame. Foto: UmRR.

Forbereder ny reklamekrig

RØD UNGDOM REKLAME

Marte Teigen marte@sosialisme.no

I desember i fjor hadde nettverket Ungdom mot Retusjert Reklame (UmRR) reklamekrig i alle store byer og tettsteder i Norge. Nå planlegger nettverket nye aksjoner, forteller talsperson Lina Reyes som leder arbeidet.

– Aksjonene kommer til å foregå rundt hele landet i løpet av desember måned. Det finnes utrolig mange ivrige aksjonister som har én ting til felles, og det er viljen til å ta et oppgjør med reklamene som viser et ideal, eller et bilde av en virkelighet som ikke finnes, forteller Reyes, som har bakgrunn fra PRESS (Redd Barnas ungdomsorganisasjon).

Ungdom mot Retusjert Reklame ble lansert på Globaliseringskonferansen høsten 2010. Det var Rød Ungdom som var initiativtaker til nettverket, og med seg på laget fikk de blant annet PRESS, Sosialisistisk Ungdom, AUF og KrFU. Sammen er disse ungdomsorganisasjonene enige om to ting: at retusjert reklame formidler et falsk og skadelig ideal, og at slik reklame bør merkes med en advarsel.

Ny reklamekrig i desember

– På samme måte som i fjor, har vi som mål å prøve å treffe mannen og kvinnen i gata, sier Reyes, som legger til at målet er å vise hvordan den retusjerte reklamen påvirker barn og unge.

– Aksjonistene klistrer advarsler på reklamer de sjøl syns er for urealistiske, som bare viser kroppen som et salgsobjekt eller et produkt, forteller Reyes.

Samtidig som ungdommen aksjonerer har nettverket også som mål å påvirke lokalpolitikere og regjeringen gjennom dialog og lobbyvirksomhet.

– Vi kommer rett og slett til å bruke mange virkemidler for å bli sett og blir hørt, og vi skal ikke gi oss før målet er nådd.

Da likestillingsminister Audun Lysbakken nylig lanserte Likestillingsmeldingen blei det kjent at regjeringa ønsker å utrede muligheten for merking

av retusjert reklame i Norge. Reyes mener dette gjør det viktigere enn noen gang å aksjonere mot retusjering.

– Nettopp fordi Likestillingsmeldingen inneholder tiltak som skal motvirke skjønnhetspresset fra reklame er det viktig at UmRR aksjonerer. Vi kan ikke nøye oss med at departementet har sagt seg villige til å se på saken. Det er veldig positivt at de er villige til å gå i dialog med reklamebransjen men det er ingen stor nyhet at regjeringa vil utrede merking av retusjert reklame. Dette er et arbeid som har pågått i over et år, forteller Reyes og legger til at hun nå er mer utålmodig enn noensinne før.

Fra ord til handling

Reyes mener det er langt mellom ord og handling i regjeringa, men har tro på at folkelig organisering i samarbeid med politikere kan føre til merking.

– Dette noe de unge sjøl ønsker en forandring på, og vi veit at veldig mange voksne støtter oss. Vi kan ikke forsette å lukke øyene for fakta. Grenser må settes, og å merke reklamen er et godt steg på veien.

Reyes forteller at 1 av 3 innrømmer at de får dårligere sjøltillit av å se reklame for mote og at presset fra idealet reklamene formidler kan bidra til at mange unge utvikler alvorlige sjukdommer. Hun mener det er et samfunnsansvar å lære barn og unge om reklamens påvirkning. Etter aksjonene i 2010 krevde reklamedistributøren JCDecaux 380.000 kroner i erstatning for at UmRR hadde limt plakater på deres reklamemontre. Etter et møte med JCDecaux i Forlikrådet slapp aktivistene å betale den svimlende bota.

– Vi har veldig mange støttespillere i denne saken, men dessverre også en del som er uenig med oss. JCDecaux er blant dem. Vi er alle forberedt på motgang, og er klare for å ta i mot nye klager, forteller Reyes. Hun mener det er dumt at reklamefirmaene tenker mest på profitt i stedet for å se helheten i aksjonene.

– Å skape debatt er en del av målet vårt. Jeg ønsker debatten med våre motstandere velkommen også i år, så lenge vi alle kan være saklige og holde oss til det saken handler om. Vi tar ansvar, det gjør ikke JCDecaux. De kan ikke stoppe engasjementet og entusiasmen for forandring.

Feministisk ansvarlig: Anja Rolland. Foto: Ole Mjeldstad.

Stopp voldtektene!

RØD UNGDOM VOLDTEKT

Marte Teigen marte@sosialisme.no

– I hele høst har det blitt skrevet og snakket om en voldtektsbølge i Norge, særlig i Oslo. Til tross for den store oppmerksomheten rundt saken er den politiske viljen til å løse problemet der det ligger fraværende. Vi trenger en spesialenhet i politiet som har tid og ressurser til å jobbe mot seksuelle overgrep, sier feministisk ansvarlig i Rød Ungdom, Anja Rolland.

– Politikerne kan gå natteravn så mye de vil, men de må også bruke sine posisjoner til å fremme politiske løsninger, sier Rolland.

– Voldtekt er et så stort samfunnsproblem at vi trenger å vise at denne typen lovbrudd faktisk får konsekvenser. Derfor jobber Rød Ungdom for en egen spesialenhet i politiet som skal etterforske voldtektssaker og gjøre det lettere for jenter å anmelde voldtekt.

I dag blir bare 1 % av alle voldtekter anmeldt, og de fleste av disse sakene blir henlagt. I de sakene som ender i retten dømmes voldtektsmannen i de fleste tilfeller til en svært lav straff.

– Hvis det skal bli mulig å straffe flere må det settes inn større ressurser for å sikre bevis i voldtektssaker.

Rolland legger til at ansvaret for å stoppe voldtektene ikke bare ligger hos politiet og i rettsvesenet. Hun peker videre på at mediernes fokus på overfallsvoldtekter bidrar til å flytte fokus vekk fra der de fleste voldtektene skjer. I følge politiet utgjør overfallsvoldtekter bare ti prosent av alle voldtektene i Norge. De fleste som blir voldtatt blir det av noen de kjenner.

– Politiet kan stoppe enkelte voldtektsmenn, men det er vi som må stoppe voldtektene. Det er noe galt med gutters holdninger hvis man ikke regner sex med sovende jenter på nachspiel som voldtekt. Dette problemet burde man gripe tak i blant annet på skolen. Dagens seksualundervisning lærer ungdommer lite om grensesetting og respekt for jenters kropp.

I tillegg til undervisning på skolen men Rolland at å endre debatten rundt voldtekt vil være et godt steg i riktig retning.

– Hver gang debatten om voldtekt blusser opp er det noen som prøver å plassere skylda et sted den ikke hører hjemme. Enten skylder man på alkohol, på klesstil eller for dårlig gatebelysning. Men årsaken til voldtektene ligger ikke i at jenter går aleine hjem om kvelden, årsaken er at menn voldtar. Da er det også dit, til menns holdninger, man må se for å løse problemet.

Julehandel til besvær

FAGLIG

Jo Skårderud jo.skorderud@gmail.com

I ukene før jul har de fleste butikker søndagsåpent for å sikre at alle får gjort unna julehandelen. Mange synes jula kan være slitsom, men noen har det verre enn andre. Mange butikkansatte opplever at julestria utvikler seg til det rene julehelvete.

– Jula er helt klart den mest hektiske tida for våre medlemmer i handelstanden. Det er den tida det hentes inn flest tilkallingsvikarer. Det er også den tida det jobbes mest overtid i butikkene, forteller Thomas Silseth, leder for Handel og Kontors ungdomsutvalg.

Handel og Kontor er LO-forbundet som har ansvar for de som jobber i butikk. De har over 65.000 medlemmer. For mange av medlemmene er jula høysesong på flere måter, både omsetningsmessig, men også i forhold til press på de ansattes rettigheter.

– Man presses til lengre åpningstider og dermed lengre arbeidsdager, mye mer jobbing på søndager, og til og med nattåpne kjøpesenter. Deler av bransjen oppfører seg som om det å kjøpe sko klokka 23:00 er en menneskerett på lik linje med ytringsfriheten. Flere bedriftsledere vil nok bruke erfaringene i forhold til denne tida, til å prøve å gjenta «suksessen» andre deler av året. Faren er at vi kan få et 24-timerssamfunn som går 7 dager i uka, sier Silseth. Han har klare meninger når det gjelder søndagsåpne butikker, og er imot regelen om at butikker skal kunne ha fire søndager åpent i året.

– Jeg synes det er noe forbanna dritt. Det er da for pokker ikke en menneskerett å handle på en søndag. Det er ikke som om man ikke fikk handla julegaver de siste

HK-ungdom: Thomas Silseth. Foto: LO Ungdom.

30 årene, sjøl om det var søndagsstengt. Denne debatten handler ikke om åpent eller ikke åpent på søndager, det handler om hva slags samfunn vi vil ha. Jeg vil ha muligheten til å ha fri minst én dag i uka. Jeg synes ikke det er greit at våre medlemmer skal være tilgjengelig for jobb 24 timer i døgnet, 7 dager i uka. En eller annen gang må jo vi også få lov til å hvile.

Jula vil nok være en hektisk tid for mange ansatte uansett, men ifølge Silseth finnes det grep de ansatte kan ta for å sikre en best mulig juleavvikling.

– Ett ord: tariffavtale. Har man tariffavtale og en oppegående tillitsvalgt, så kan man i mye større grad legge til rette for en bra juleavvikling. Da har man også mulighet til å kreve en mye mer ryddig prosess rundt julearbeidet. I en bedrift hvor det ikke er noen regler, og alt skal dreie seg om hvor mye penger sjefen tror han kan tjene, sier det seg sjøl at ting kan bli både hektisk og kaotisk.

HVA SKJER?

3. desember
**OSLO NEI TIL EUS
JULEMARKED**

Bygdelagssamskipnaden, Oslo.
www.neitileu.no/oslo

5. desember
**FANEMARKERING MOT
VIKARBYRÅDIREKTIVET**

Eidsvolls plass. www.neitileu.no

6. desember
LATIN-AMERIKAFORUM

Bergen. www.latin-amerikagruppene.no

10. desember
**SEMINAR OM
SKATTEPARADISER**

Solidaritetshuset, Oslo. www.attac.no

15. desember
**LOS ORGANISASJONS-
KONFERANSE**

Sørmarka. www.lo.no

16. desember
**DEBATT OM VERDENS
GLEMTE KRISER**

Litteraturhuset, Oslo.
www.legerutengrenser.no

Tips oss om aktuelle
arrangementer! Send en e-post til
brage@roedt.no.

ANNONSE:

GI EN JULEGAVE TIL

Rødt Nytt

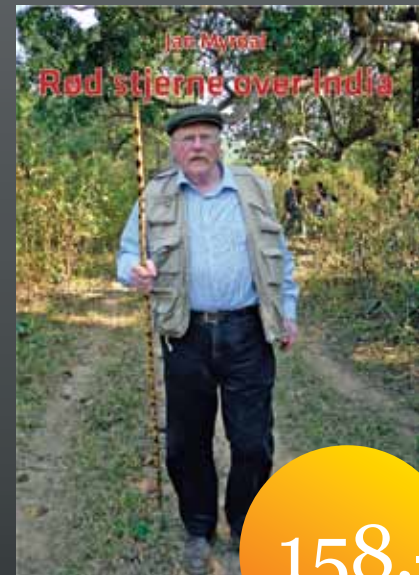
Rødt Nytt kommer med ti nummer i året og er helt gratis. Setter du pris på avisa? Gi oss et økonomisk bidrag!

Bruk kontonummer 7874 05 56478.

ANNONSE:

Rød stjerne over India

I 2010 besøkte Jan Myrdal områder i India som den kasteløse urbefolkninga og Indias kommunister kontrollerer. Nå foreligger boka Rød stjerne over India på norsk.

Boka kan bestilles på

MARXISME.no

Bli medlem i Rødt!

Er du mot krigen i Afghanistan? Er du opptatt av miljø, rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten? Ønsker du et annet, mer solidarisk samfunnssystem? Da er Rødt partiet for deg!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Rødt

Abonnér gratis på Rødt Nytt

Roedt.no